

Litt om utviklingen og framtidsutsiktene for norsk økonomi

1. Kraftig nedgangskonjunktur 1988–1993

Årsaker (artiklene til Steigum og Rødseth, SNF-årbok 1994)

- Sterk oppgang forut for 1987 basert på økt privat konsum, som igjen var basert på opplåning (spareraten falt fra 5,2% i 1984 til –6,1% i 1986)
- Fallet i sparingeraten fulgte av kredittregulering og ekspansiv pengepolitikk
- Hvorfor ekspansiv pengepolitikk?

Hvorfor ble nedgangskonjunkturen så lang?

- Høy internasjonal rente (slår inn i Norge ved fastkurssystem)
- Nedgangskonjunkturer i andre Europeiske land startet rundt 1990

2. Nå-situasjonen

- Høy rente og sterk krone (er mulig ved inflasjonsstyringssystem)
- Vekst i skjermede næringer, nedgang i konkurranseutsatte næringer

3. Utfordringer kort sikt

- For å unngå nedgang i norsk industri (som er konkurranseutsatt), må renta reduseres og lønnsveksten reduseres. Gitt at pengepolitikken er basert på inflasjonsstyring, kan det kun skje ved kontraktiv finanspolitikk.
- Kontraktiv finanspolitikk vil gi økt ledighet på kort sikt.

4. utfordringer lengre sikt

- Godt velferdstilbud og sterk industri. Sammen med økning i antall eldre krever dette økt arbeidstilbud. Dette krever tilbudssidepolitikk
 - mindre sykefravær
 - færre på uføretrygd
 - høyere pensjonsalder
 - bedre utdanningssystem
 - redusert lønnsvekst
 - arbeidsinnvandring?
- Er dette mulig? Hva ønsker vi å velge? Vi kan i en periode velge godt velferdstilbud på bekostning av industri. Kan eksportrettet virksomhet bygges på nytt på et senere tidspunkt (om 30–50 år)?